

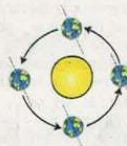

ZGODBE

Valentin Bratina ima kar 660 različnih sort vinske trte

➔ 15

VREME

V znamenju enakonočja

➔ 18

Z muzeja na prostem na Kolovratu se odpiraj lep pogled na Tolmin in daleč naokrog.

FOTO: IMECE NOVAK

Testiranje dodatnih štirih etap na pohodniški poti Juliana Trail

Kjer tišina šepeta in mir dobiva svoja krila

Pohodniška pot Juliana, ki v 16. etapah obkroža Julijske Alpe, je bila tudi v tej poletni sezoni dobro obiskana. Kar nekaj pohodnikov pa se je letos odpravilo na njen 60 kilometrov dolg dodaten krak, ki v štirih etapah vodi po stezah in kolovozih od Tolmina do Solkana, čez Kolovrat in Brda. V začetku septembra je bilo mogoče na omenjeni trasi uživati v divjosti narave in ob lepih razgledih, s katerimi Julianin dodatek ne "špara". In pri tem v treh dneh srečati le dva sotrpina.

IMECE NOVAK

Naslov "Kjer tišina šepeta in mir dobiva svoja krila" je prepisan s table, ki vabi v Planinski dom pod Ježo, a najboljše zaobjema hojo po grebenu Kolovrata, kjer je res tiho in spokojno in ponekod še prvinsko divje. Prva polovica letošnjega septembra, ko je bilo vreme še zelo poletno, je bila kot nalašč za krajši pohodniški izživ. In kar nekako logično je bilo po lani prehojeni Juliani stopiti še na njen "aneks". Dodatek uspešnici med daljinskimi pohodniškimi potmi, 270 kilometrov dolgi Juliani, ki je zelo čislana tudi v tujini, zaradi covid-19 še ni doživel uradne otvoritve. Lani oktobra je bilo že vse pripravljeno za "rezanje traku" z organiziranimi pohodi po vseh štirih dodatnih etapah, a so covid razmere to preprečile. Pot pa je že zglede označena z rumenimi tablicami kot na originalni zanki.

Razlog za dodatne štiri etape gre pripisati dejstvu, da sta tudi Občini Kanal ob Soči in Brda del Skupnosti Julijske Alpe, v okviru katere se je rodila ideja o pohodniški poti Juliana Trail. Cinkli se lahko tudi zmrdujejo, češ, kaj imajo Brda z Alpami, a če drugega nič, je mogoče tudi z višjih predelov Brd občudovati vrhove Julijcev.

17. etapa, ki se navezuje na originalnih 16, se začne v središču Tolmina, od koder vodi prek Volčanskega mosta čez Sočo do Volč, od tam pa strmo navzgor, na začetku kar nekaj časa ob cesti, ki se serpen-

tinasto vzpenja proti mejnemu prehodu Solarji. V tolminskem turističnem informacijskem centru so potrdili, da je za Juliano kar veliko zanimanja, za njen "repek" prek Kolovrata pa, vsaj pri njih, da ni prav velikega povpraševanja. Imajo pa seveda v ponudbi razširjen vodnik po poti, v katerem so opisane tudi dodatne štiri etape, na zadnjih straneh pa je prostor za žige, kar je tudi

zanjo. Rumene tablice Juliane stojijo, tako kot tudi na osnovni zanki, le tam, kjer je res nujno potrebno, da v naravi ni preveč smerokazov in oznak, ki bi s kričecimi barvami pretirano obremenjevale naravno okolje.

Najvišjo točko doseže dodatek Juliane pri muzeju na prostem na Kolovratu oziroma Na Gradu, 1115 metrov visoko, kjer si je smiselno vzeti

Podaljšek Juliane je povsem primerljiv z originalnimi šestnajstimi etapami. Dodatne štiri etape nudijo dovolj raznovrstnosti, vzponov, spustov, zanimivosti, raznolike narave in dih jemajočih razgledov, da jih je vredno prehoditi.

novost, saj v prejšnjem, nekoliko tanjšem vodniku tega še ni bilo. Pa tudi označenih mest z žigi ob poti še ne.

Grizenje kolen poplačano z lepimi razgledi

Večji del skoraj tisočmeterskega vzpona od Tolmina do Planinskega doma pod Ježo (kar je mimogrede največ na posamični etapi celotne Juliane) vodi po trasi daljinske pohodniške poti Alpe Adria Trail, ki gre od avstrijskega Velikega Kleka do Milj pri Trstu, tako da velja slediti oznakam

čas za ogled ostalin utrjenih položajev iz prve svetovne vojne. Z zgodovinsko pomembne točke, ki pritegne kar precej turistov, saj je tik ob cesti z Livka proti Solarjem in gre naprej po Kolovratu v smeri Kambreškega, Liga in Korade, se odpirajo razgledi na vse smeri; dol proti Tolminu in gorsko kuliso za njim in proti severu, pa onkraj meje proti veličastnemu Matajurju in prek nižajočih se gričevnatih vrhov v smeri juga, kjer se ne tako daleč stran začneja morje.

Na najvišji točki sem spoznal, da bi

moral za zbirko žigov, pa čeprav le dodatnih petih, na poti od Tolmina do Solkana, imeti s seboj tudi blazinico za žig, ki je na mestu za žigovanje ni bilo. Tako da, pozor, kogar mika na dodatek Juliana Trail-a in želi imeti žige v spomin in potrditev prehojene poti, mora s seboj vzeti tudi tistih dobrih 40 gramov dodatne teže, kolikor tehta najpriročnejša blazinica.

Na Gradu je bilo zgodaj popoldne kar veliko ljudi, pretežno domačih turistov, med nadaljevanjem hoje proti 949 metrov visoki Ježi pa sem spet užival v prostovoljni osami in umiku od družbe, ljudi, covid, mask, odlokov in podobnih neprijetnosti vse hitreje vrtečega se sveta. Tam v naravi je bil mir. Popoln mir (ki je dobival krila, ja). Na vrhu je že sem srečal starejši par, po govoru sodeč nekje z gorenjskega konca. V klepetu sta mi povedala, da hodita po Julijani tako, da ob vikendih obdelata etapo ali dve. Na podoben način sta prehodila tudi že Alpe Adria Trail. Vse do Solkana potem nisem srečal nobene "Julianca" več, pa tudi sicer sem med hojo pozdravil le še tri rekreativne pohodnike. V treh dneh. Super.

Brezskrben sprehod po grebenu do Korade

12,5 kilometra dolga 17. etapa se zaključuje v Planinskem domu

pod Ježo (740 metrov visoko) tik ob cesti čez Kolovrat, s katerim upravlja Planinsko društvo Kanal, odprt pa je le ob koncu tedna oziroma za večje skupine tudi po predhodnem naročilu. Koča se z vodo oskrbuje iz lastnega izvira v bližini in ker te (sploh v sušnem obdobju) ni v izobilju, tuširanje, pa čeprav sem bil edini gost, ni bilo mogoče. Po tistih tisočih višincev v precej vročem vremenu, kar je pomenilo konkretno švicanje, to ni bilo ravno prijetno, a sem na to računal in se s tem sprizajnil. Malo prej omenjeni umik od vse hitreje vrtečega sveta lahko prinaša s seboj tudi manjše neprijetnosti, a če je bila cena za to dan brez tuširanja, tudi ok.

V koči, kjer so poskrbeli, da nisem bil po nekajurni hoji ne lačen ne žejen, čez noč pa sem imel posteljo in streho nad glavo, so mi povedali, da je pohodnikov, ki sledijo dodatnemu kraku Juliane, kar nekaj, in to še posebej konec avgusta in v septembru, saj je sredi poletja prevroče. Če bo vreme ugodno, bodo ob vikendih odprti tudi še oktobra, so pojasnili.

reči, da po tem dodatku Juliane ljudje kar hodijo, da se je dobro prijel," je povedal.

Dodatne etape si zaslužijo ime Juliana

19. etapa se spusti s Korade do Šmartnega, 20. pa povzpne iz Šmartnega na Sabotin in izteče v Solkan, kjer se Julijanin dodatek zaključuje. Na parkirišču pri cestnem mostu čez Sočo oziroma na bližnji železniški postaji, od koder je mogoče z vlakom nazaj na kar nekaj točk originalne zanke, pa naj bo to Most na Soči, Grahovo ob Bači, Podbrdo, Bohinjska Bistrica ali Bled. Ker sta zadnji dve dodatni etapi skupaj dolgi le dobrih 25 kilometrov, sem ju združil v eno zaključno etapo, ki me je po dobrih šestih urah hoje pripeljala do doma. Tako kot dan prej od Planinskega doma pod Ježo, je bila jutranja hoja v samoti, po gozdu in čez travnike, ko je bilo še prijetno sveže, nikjer pa žive duše, pravi balzam za dušo. In telo.

V Šmartnem, enem od biserov Goriških Brd, je bilo, kljub temu da je bil ponedeljek dopoldne, drugače. Pre-

Na Gradu, 1115 metrov visoko, je najvišja točka dodatnih štirih etap Juliane.

FOTO: MIKE INOVAK

Rumene tablice Juliane stojijo, tako kot tudi na osnovni zanki, le tam, kjer je res nujno potrebno, da v naravi ni preveč smerokazov in oznak, ki bi s kričočimi barvami pretirano obremenjevale naravno okolje.

18. etapa od Planinskega doma pod Ježo do Korade je dolga 20,5 kilometra in postreže z dobrimi 700 metri vzpona in slabimi 700 metri spusta. Vodi po odročnem grebenu Kolovrata, ki ga turisti še niso odkrili in od koder se v levo stran odpira dolina reke Soče, v desno pa mejne reke Idrije. Nekaj kratkih odsekov je treba prehoditi po asfaltirani cesti, sicer pa prek vrhov in po stezicah in kolovozih nedaleč stran ter skozi nekaj zaselkov. Prvi na poti je Pušno, pa potem Srednje, od koder vodijo oznake na vrh 809 metrov visokega Globočaka. Sledi spust do Kambreskega, kjer ne gre izpustiti obiska Lukčeve hiše z etnološko zbirko, ki je urejena tako, kot so bile hiše v teh koncih včasih. Tudi smod - koruznemu tipu podobni z dna lonca postrgani ostanki polente, s katerim mi je postregla **Jožica Strgar**, ki za hišo skrbi, jo opremlja in ji daje dušo - me je poleg ambienta v notranjosti za nekaj momentov popeljal v nek drugi, pretekli čas.

Če začetni del podaljšane Juliane poteka po trasi Alpe Adria Traila in deloma tudi po Poti miru, se pri cerkvi Marijinega Celja nad Ligoj sreča tudi s Potjo treh svetišč, ki povezuje Sveto Goro, Marijino Celje in Staro goro nad Čedadom onkraj meje. Tudi vzdolž 18. etape je mogoče levo in desno, naprej in nazaj ves čas s pogledom potovati daleč stran čez valovito razgiban teren.

V bližini 812 metrov visokega vrha Korade in pri planinski koči nekaj metrov nižje je bilo kar nekaj ljudi, saj je bila nedelja. V koči, kjer sem kasneje prenočil, spet kot edini gost, je bil, juhu, na voljo tudi tuš. Oskrbnik, s katerim sva ostala kmalu po tem, ko je padla na zemljo tema, na Koradi sama, mi je že v telefonskem pogovoru pred prihodom pojasnil, da imajo odprto ob koncu tedna, za pohodnike na Juliani pa kadarkoli, tudi če gre za enega samega, kot v mojem primeru. V noči na ponedeljek bi koča sicer samevala. "Včeraj so prespali trije, danes ti, poju-trišnjem pride en Korošec. Moram

cej živahno, saj so Brda v turističnem smislu trenutno vroča roba. Po kratki pavzi za kavo in poizvedovanje v Tic-u, kjer so mi povedali, da dodatek Juliane ni ravno med prioritarnimi vprašanji obiskovalcev Šmartnega, sem se do Gonjača s 23 metrov visokim razglednim stolpom, kakšne pol ure vračal po isti poti, kar je za pohodnike vedno nekoliko "štrapacno".

V Brdih je trasa poti seveda speljana tudi mimo vinogradov ali skoznje, tik pred zaključkom poti pa spet sprememba terena in okolice, ko je steza zavila navzgor na greben Sabotina. Sonce je neizprosno nabijalo dol z neba. In našpičeno skalo-ljve je upočasnjevalo napredovanje, a po drugi strani je bilo izredno lepo. Objekt z vsem tistim raznolikim "rastlinovjem", po katerem je Sabotin znan, saj se tam stikata sredozemsko podnebje in predalpska klima, sem počasi napredoval, vse-naokrog pa je letelo enih metuljev in takih in drugačnih žuželk, da je bilo veselje.

Okrepčevalnica v nekdanji karavli pod Sabotinom je bila zaprta, kar mi je po svoje ustrezalo, saj sem imel s seboj dovolj hrane in pijače, pred zadnjo uro hoje do zaključka tridnevne avanturice pa sem si med kratko pavzo bolj želel miru, da se enkrat v samoti predelam prehojeno, doživeto, preden se spustim v domače urbano okolje.

Podaljšek Juliane je povsem primerljiv z originalnimi šestnajstimi etapami. Dodatne štiri etape nudijo dovolj raznovrstnosti, vzponov, spustov, zanimivosti, raznolike narave in dih jemajočih razgledov, da jih je vredno prehoditi. Najbolje v spomladanskem ali zgodnje jesenskem času, po posameznih etapah pa tudi pozimi, ko seveda vremenske razmere to omogočajo. Poleti pa zna biti za večino pohodnikov nekoliko prevroče. Sicer pa vsakdo zase najbolje ve, kdaj, kako in kam, pomembno je, kot je rekel eden od članov planinskega društva Kanal v Planinskem domu Pod Ježo, vzeti "pot pod noge za zdravo srce". *

V Lukčevi hiši na Kambreskem je, kot bi se čas vrtil nazaj, ne naprej.

FOTO: MIKE INOVAK

Hoja po grebenu Sabotina nad Sočo, kjer se stikata sredozemsko podnebje in predalpska klima, je tudi zanimivo doživetje.

FOTO: MIKE INOVAK